

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

ДОСВІД КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ, ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ ТА ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ ЩОДО ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ОЧНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Щербаков М.С., Світлицький А.О., Матвейшина Т.М., Вовченко М.Б., Богданов П.В., Чернявський А.В.150

РЕАЛІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ІЗ ВТОРИННОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ІЗ «ФТИЗІАТРІЇ» ТА «ПУЛЬМОНОЛОГІЇ» НА ДОСВІДІ КАФЕДРИ ФТИЗІАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ

Ясінський Р.М., Растворов О.А., Шальмін О.С., Мирончук Ю.В.152

Таким чином, досвід кафедри підтверджує, що за умов воєнного стану ефективно заохочення студентів до очного навчання є можливим за рахунок поєднання безпекових заходів, активної позиції викладачів, практичної орієнтації освітнього процесу, впровадження змішаних форм навчання та залучення студентів до наукової й інтерактивної діяльності. Це забезпечує не лише збереження якості підготовки, але й формування професійної мотивації майбутніх лікарів.

РЕАЛІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ІЗ ВТОРИННОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ІЗ «ФТИЗИАТРІЇ» ТА «ПУЛЬМОНОЛОГІЇ» НА ДОСВІДІ КАФЕДРИ ФТИЗИАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ

Ясінський Р.М.

доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології

Растворов О.А.

доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології

Шальмін О.С.

професор кафедри фтизіатрії і пульмонології

Мирончук Ю.В.

доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології

Ключові слова: фтизіатрія, пульмонологія, спеціалізація, мультидисциплінарний підхід

Викладання дисциплін практикуючим лікарям на післядипломному етапі відрізняється від освітнього процесу на додипломному етапі. Зокрема, лікарі-курсанти потребують оновлення знань патогенезу хвороб згідно сучасних поглядів, потребують висвітлення міжнародних та вітчизняних рекомендацій щодо діагностики та лікування хвороб, потребують розбору складних клінічних випадків, тощо. Для виконання цих вимог найкраще підходить мультидисциплінарний підхід до викладання дисциплін для вторинної спеціалізації [1-4].

У Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті (ЗДМФУ) широко впроваджено мультидисциплінарний підхід на післядипломному етапі освітнього процесу при викладанні всіх циклів спеціалізації.

На кафедрі фтизіатрії і пульмонології проводяться вторинні спеціалізації із дисциплін «Фтизіатрія» та «Пульмонологія». Щорічно проводиться мінімум по 2 цикли 3-місячної та 1-місячної спеціалізації з пульмонології, по 1 циклу 3-місячної спеціалізації з фтизіатрії.

Згідно типової освітньої програми зі спеціалізації із дисципліни «Фтизіатрія» (3-місячна спеціалізація) кафедрі фтизіатрії і пульмонології відводяться освітні компоненти (ОК) 1-3, суміжним кафедрам ОК-3, додаткові компоненти (ДК) 1-11. Суміжні кафедри представляють різноманітну тематику як з питань фтизіатрії, так і з іншої тематики, яка необхідна фахівцю, який проходить навчання в спеціалізації.

ОК 3, кафедра фармакології та медичної рецептури з курсом нормальної фізіології викладає наступні теми: «Фармакологія протитуберкульозних препаратів», «Побічні реакції лікарських засобів».

ДК-1 (гемоконтактні вірусні інфекції), кафедра інфекційних хвороб.

ДК-3 (запобігання насильству в сім'ї), кафедра психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології.

ДК-4 (невідкладна медична допомога при надзвичайних ситуаціях), кафедра медицини катастроф, військової медицини та нейрохірургії.

ДК-5 (медичне право), кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права.

ДК-6 (базова (фахова) цифрова компетенція працівника), кафедра медичної та фармацевтичної інформатики.

ДК-7 (ділова українська мова), кафедра культурології та українознавства.

ДК-8 (медико-етичні аспекти здоров'я і хвороби), кафедра суспільних дисциплін.

ДК-9 (Ментальність і здоров'я українців), кафедра мовної та загальнотеоретичної підготовки.

ДК-10 (Біофізичні основи променевої діагностики), кафедра медичної фізики, біофізики та вищої математики.

ДК-11 (генетика мікобактерій), кафедра мікробіології.

Згідно типової освітньої програми зі спеціалізації із дисципліни «Пульмонологія» (3-місячна спеціалізація) кафедрі фтизіатрії і пульмонології відводяться ОК 1-6, ДК 2, суміжним кафедрам ОК-7, ДК 1-11. Суміжні кафедри представляють різноманітну тематику як з питань пульмонології, так і з іншої тематики, яка необхідна фахівцю, який проходить навчання в спеціалізації.

ОК 7, кафедра фармакології та медичної рецептури з курсом нормальної фізіології викладає наступні теми: «Фармакологія антибіотиків, які

застосовуються для лікування респіраторних захворювань», «Фармакологія глюкокортикостероїдів в лікуванні респіраторних захворювань», «Побічні реакції лікарських засобів».

ДК-1 (гемоконтактні вірусні інфекції), кафедра інфекційних хвороб.

ДК-3 (запобігання насильству в сім'ї), кафедра психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології.

ДК-4 (невідкладна медична допомога при надзвичайних ситуаціях), кафедра медицини катастроф, військової медицини та нейрохірургії.

ДК-5 (медичне право), кафедра соціальної медицини, громадського здоров'я, медичного та фармацевтичного права.

ДК-6 (базова (фахова) цифрова компетенція працівника), кафедра медичної та фармацевтичної інформатики.

ДК-7 (ділова українська мова), кафедра культурології та українознавства.

ДК-8 (медико-етичні аспекти здоров'я і хвороби), кафедра суспільних дисциплін.

ДК-9 (Ментальність і здоров'я українців), кафедра мовної та загальнотеоретичної підготовки.

ДК-10 (Біофізичні основи променевої діагностики), кафедра медичної фізики, біофізики та вищої математики.

ДК-11 (Формування імунітету при вірусних та бактеріальних хворобах), кафедра мікробіології.

Мультидисциплінарний підхід сприяє кращому формуванню загальних та фахових компетентностей фахівцями та підвищує інтерес курсантів до навчання.

У майбутньому на кафедрі фтизіатрії і пульмонології плануємо залучити до освітнього процесу при викладанні циклів вторинної спеціалізації з «Фтизіатрії» та «Пульмонології» залучити фахівців з онкології, торакальної хірургії, анестезіології та реаніматології для викладання відповідних тематик.

Висновки. У ЗДМФУ широко впроваджено мультидисциплінарний підхід в освітньому процесі на післядипломному етапі навчання. При викладанні циклів вторинної спеціалізації «Фтизіатрія» та «Пульмонологія» на кафедрі фтизіатрії і пульмонології задіяно 11 суміжних кафедр. Мультидисциплінарний підхід сприяє кращому формуванню загальних та фахових компетентностей фахівцями та підвищує інтерес курсантів до навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виженко, Є. Є., Сокологорська-Никіна, Ю. К., Галич, Л. Б., Стасюк, О. А., Коробов, П. С., & Гутовська, І. О. (2022). Мультидисциплінарний підхід в опануванні спеціальності «ортодонтія» (Doctoral dissertation, Полтавський державний медичний університет).
2. Матюха, Л. Ф., & Коваленко, О. Є. (2013). Мультидисциплінарний підхід на кафедрі сімейної медицини: пріоритети та перспективи. Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. ПЛ Шупика, (22 (1)), 545-552.
3. Матюха, Л. Ф., Сіліна, Т. М., Бухановська, Т. М., & Тараш, В. А. (2014). Роль мультидисциплінарного підходу при навчанні лікарів на циклах спеціалізації за фахом Загальна практика–сімейна медицина. Сімейна медицина, (5), 127-128.
4. Ордодворець, Л. В., Пасько, О. О., & Лукавенко, І. М. (2024). Мультидисциплінарний підхід при формуванні практичних навичок здобувачів природничих, інженерних та медичних спеціальностей (Doctoral dissertation, Сумський державний університет).